

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21728/2023
19.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Смиљана Ристић, адвокат из ..., против тужене – противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Жарко Попчић, адвокат из ..., ради развода брака, поверавања малолетне деце, издржавања и одржавања личних односа малолетне деце са другим родитељем, одлучујући о ревизији тужене – противтужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 128/23 од 19.04.2023. године у седници већа одржаној 19.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене – противтужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 128/23 од 19.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П2 88/2021 од 16.01.2023. године, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака. Ставом другим изреке, одлучено је да се оцу, тужиоцу – противтуженом АА поверава самостално вршење родитељског права над децом парничних странака мал. ВВ, рођеном ...2015. године у ... и мал. ГГ рођеним ...2014. године у ..., а да ће се пребивалиште мал. деце налазити на адреси пребивалишта оца. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена – противтужиља да на име свог доприноса законском издржавању мал. деце парничних странака, плаћа по 6.000,00 динара по детету почев од 16.01.2023. године, па убудуће док за то постоје законом предвиђени услови, сваког 01. најкасније до 15. у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун тужиоца код банке. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између тужене – противтужиље и мал. деце ВВ и ГГ, тако што ће деца проводити са мајком сваки други викенд у месецу почев од петка у 18,00 часова до недеље у 18,00 часова, као и средом у недељи неприпадајућег викенда у периоду од 16,00 часова до 19,00 часова, те половину летњег школског распуста и

половину зимског школског распуста као и државне и верске празнике и рођендане деце наизменично у породици мајке и породици оца, с тим што ће мајка преузимати децу испред куће у којој деца живе са оцем. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж2 128/23 од 19.04.2023. године, одбио као неосновану жалбу тужене – противтужиље и потврдио пресуду Основног суда у Краљеву П2 88/2021 од 16.01.2023. године.

Против правноснажне пресуде у другом степену тужена – противтужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене – противтужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, АА и ББ, закључили су брак у ... дана ...2014. године, уписан у МК венчаних под текућим бројем .. за 2014. годину за матично подручје ..., а у браку је рођено двоје малолетне деце, син ГГ дана ...2014. године и ћерка ВВ, дана ...2015. године. Парничне странке су живеле у породичној кући тужиоцевих родитеља у ... до ...2020. године, када је тужена – противтужиља напустила заједницу живота.

За време трајања заједнице живота парничних странака тужена – противтужиља је сваке године одлазила у иностранство и то најпре код рођене сестре у ..., а потом на рад у ..., и тамо би остајала од месец дана до три месеца. Током боравка тужене у иностранству о деци се старао тужилац – противтужени са својом мајком и сестрама, те је повремено децу одводио код мајке тужене која живи у ... у околини ..., а тужена је свакодневно са децом одржавала контакт телефоном. Након престанка заједнице живота парничних странака мал. деца су остала са тужиоцем у ..., док се тужена преселила у ..., где се запослила и изнајмила стан. По престанку заједнице живота о мал. деци се стара тужилац у чему му помажу чланови његове породице.

Тужилац је запослен и после посла проводи време са децом. Мал. деца слободно време проводе са друговима и другарицама из суседства, играју се у пространом дворишту које је прилагођено њиховим потребама. Између тужене и мал. деце није било прекида у одржавању контаката, а тужилац те контакте подржава и одводи децу код мајке углавном викендом, некада и радним даном, или мајка преузима децу на адреси оца и деца ноће код ње.

Центар за социјални рад у Врњачкој Бањи је оценио да се може прихватити предлог мајке да се мал. деца повере њој на самостално вршење родитељског права, јер препознаје потребе деце и има родитељске капацитете. Центар за социјални рад у Краљеву је оценио да је у најбољем интересу мал. деце да се самостално вршење родитељског права повери оцу који може обезбедити деци предвидљиву животну организацију и психолошку стабилност у средини у којој деца актуелно живе, те је он процењен као родитељ који је високо мотивисан и способан да на одговарајући начин

задовољи како базичне тако и развојне потребе деце. Према усаглашеним налазима ова два центра, процењено је да је у најбољем интересу деце да родитељи заједнички врше родитељско право, међутим, родитељи нису могли да се договоре о пребивалишту мал. деце. Процена стручних тимова центара за социјални рад у Врњачкој Бањи и Краљеви је да су оба родитеља сличних родитељских капацитета и да су мотивисани да преузму бригу о мал. деци. Затим је Центар за социјални рад у Краљеви предложио да мајка самостално врши родитељско право, оценивши да је у интересу мал. деце да живе у породици мајке те да ће се адаптирати на нове услове живота. Потом су се Центри за социјални рад у Краљеви и Врњачкој Бањи усагласили да је потребно затражити налаз и мишљење Института за ментално здравље у Београду.

У налазу и мишљењу стручног тима Института за ментално здравље у Београду је наведено да су тужилац и тужена процењени као особе адекватно развијених адаптивних капацитета за родитељску улогу, радну и социјалну средину, да обоје располажу добрим родитељским капацитетима и успешно задовољавају базичне, развојне и емоционалне потребе деце. Терка ВВ се изјаснила да јој одговара колико времена сада проводи код мајке, да за време школске године има мање времена и да јој одговара да мајку виђа викендом. Син ГГ се изјаснио да би волео да живи у ..., а да време проводи мало код тате, а мало код маме. Из налаза произлази да су оба детета изјавила да ништа не би мењала што се тиче њиховог боравка и контакта са мамом и татом и да им одговара садашња ситуација.

Нижестепни судови су проценили потребе мал. деце у погледу издржавања узевши у обзир њихов узраст, потребе у погледу исхране, одржавања хигијене, одеће, обуће, социјалне и здравствене потребе и потребе за образовањем, те је оцењено да њихове потребе у погледу издржавања износе по 12.000,00 динара месечно. Процењене су и могућности родитеља да издржавање пружају, те су прибављени подаци о висини зараде коју тужилац остварује као шеф магацина, у фирми „ДД“ д.о.о. у ... у износу од 37.000 до 39.000,00 динара месечно, узети су у обзир и његови приходи од обраде пољопривредног имања његових родитеља који се баве сточарством, као и зарада тужене – противтужиље у привредном друштву „ЂЂ“ д.о.о. из ..., у износу од 40.000,00 динара месечно, околност да је тужена закупила једнособан стан у ... за који плаћа 100 евра месечно и комуналије од 50 до 70 евра месечно, те да је материјално помажу и сестра која живи и ради у ... и сестра која живи у ... .

Цењен је и најбољи интерес деце приликом одређивања модела виђања са мајком, те је одржавање личних односа уређено на начин предложен у мишљењу Центра за социјални рад у Краљеви, јер је оцењено да је тај модел у најбољем интересу деце, с обзиром да се уклапа како са њиховим обавезама у школи, тако и са радним временом тужене.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредби Породичног закона, цитираних у образложењу првостепене и другостепене пресуде и одлучили да се након развода брака парничних странака малолетна деца повере оцу на самостално вршење родитељског права, да се лични односи мајке са децом уреде по моделу који је предложио Центар за социјални рад Краљево и да се мајка обавезе да доприноси издржавању деце у висини од по 6.000,00 динара месечно.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права. Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за најбољу процену интереса детета, између осталог, су узраст и пол детета, жеље и осећања детета с обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то васпитне и емоционалне, потребе становања, исхране и одевања, бриге о здрављу и способност родитеља да задовоље утврђене потребе. У конкретном случају, нижестепени судови су правилно оценили цитиране елементе процене најбољег интереса мал. деце и одлуку о вршењу родитељског права донели на основу прихваћеног мишљења стручног тима Института за ментално здравље о родитељском капацитетима за оба родитеља и анализе целокупне породичне ситуације, према коме је, иако оба родитеља задовољавају родитељске капацитете и мотивисана су да одговоре потребама деце, у најбољем интересу мал. деце да буду поверена оцу на самостално вршење родитељског права, јер у садашњим околностима може деци да обезбеди предвидљивију животну организацију и психолошку стабилност, коју деца у породици оца сада имају. Правилно су оценили нижестепени судови да останак мал. деце у породици оца за разлику од њиховог живљења код мајке, не би довео до промене животне динамике деце, те да се од 2020. године тужилац успешно стара о деци и да је сарађивао са туженом у погледу одржавања личних односа са децом.

Цењени су наводи ревизије да су нижестепени судови своју одлуку о вршењу родитељског права донели искључиво на основу мишљења мал. деце, која су млађа од 10 година, па је њихово право на мишљење сходно одредбама Породичног закона условљено одређеним ограничењима, те је требало утврдити да ли су деца способна да самостално формирају мишљење, што се могло решити само уз помоћ стручњака, а што у овом случају није урађено, али ови наводи нису основани. Наиме, мал. деца су своје мишљење о томе код кога би од родитеља желела да живе дала током разговора са психологом која је била члан комисије вештака Института за ментално здравље, дакле пред стручњаком који има потребна знања да процени да ли су деца способна да самостално формирају своје мишљење у погледу вршења родитељског права, те је процењено да она такву способност имају, због чега, сходно одредби члана 65. став 1. ПЗ, њихово мишљење мора бити узето у обзир. Комисија вештака Института за ментално здравље ценила је изражену жељу деце у погледу вршења родитељског права, али је ценила и њихов најбољи интерес, који се не мора нужно подударати са њиховом жељом, па је процењено да је у садашњој ситуацији најбољи интерес деце да остану да живе код оца.

Правилна је и оцена нижестепених судова у погледу висине обавезе тужене – противтужиље да доприноси издржавању мал. деце јер су цењене све околности на страни мал. деце као поверилаца издржавања и околности на страни оба родитеља као дужника издржавања која су од значаја за оцену њихових могућности да доприносе издржавању. Износи од по 6.000,00 по детету на које је тужена – противтужиља обавезна су адекватни да допринесу задовољењу потреба мал. деце, да им омогуће ниво животног стандарда какав ужива тужена као дужник издржавања, а да притом не доведу у питању њену егзистенцију. Ово имајући у виду утврђене месечне потребе мал. деце, висину прихода и расхода странака као дужника издржавања, као и чињеницу да отац доприноси издржавању деце не само на тај начин што задовољава

њихове финансијске потребе већ и тако што се свакодневно брине о њима и васпитава их.

Правилна је и одлука нижестепених судова у погледу начина одржавања личних контаката тужене – противтужиље са децом јер су том приликом оцењене како потребе да деца са мајком одржавају сталне и честе односе, тако и обавезе деце у школи као и мајке на послу и одређен је модел виђања који ће омогућити начин одржавања личних односа који одговара и деци и мајци.

Имајући у виду све наведено, оцењено је да је побијана одлука донета правилном применом материјалног права, да су за њу дати довољни и јасни разлози које у свему као правилне прихвата и овај суд, а у ревизији тужене – противтужиље понављају се наводи истицани и у жалби, које је другостепени суд већ оценио.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић